

SJÓVINNUHÚSIÐ

HEÐIN SATSAR

Rundar orðingar um visjónir, karmar fyri vinnulív og trúgv á framtíðina eru høvuðsargumentini fyri stóru íløguna í Sjóvinnuhúsið á Vestaru vág í Havn. – Røddir, sum bara standauttan fyri og rópa og gera seg til dómara, kann eg ikki brúka til nakað sum helst, sigur borgarstjórin um atfinningarnar móti íløguni á útvið 100 milliónir krónur

Jón Brian Hvidtfeldt

– Eg eri als ikki samdur við Bjørn á Heygum. Als ikki, endurtekur Heðin Mortensen og klamsar hondina niður á forsiðuna á mánadags-Sosialinum, har royndi advokaturin skírir Tórshavnar Kommunu at vera farna langt út um sínar heimildir.

– Tað kann ongantíð vera ein kommunal uppgáva at byggja til at leiga út til vinnulívið. Tvørtur-ímóti er hetta í stríð við kommunulóggávuna, segði Bjørn á Heygum við blaðið. Advokaturin heldur sera lítið um avgerðina hjá Tórshavnar Kommunu at brúka smáar 100 milliónir til Sjóvinnuhúsið.

Tórshavnar Kommuna hevur ført fram, at talan er um at leiga út ein yvirsotskapasitet í einum bygningi, sum kommunan frammanundan eigur.

– Um hugt verður eftir teimum ætlanum, ið alment eru komnar fram um bygningin, so er hetta í besta føri ein undanførsla. Við hasum leistinum kanst tú manipulera við hugtakinum yvirsotskapasitetur, júst sum tú vil, sigur Bjørn á Heygum.

Heðin Mortensen tekur fram argumentini úr tí frágreiðing, sum kommunan herfyri sendi Kommunala Eftirlitinum um ætlanina við gamla saltsølubygninginum.

– Kommunan eigur ein bygning, sum vit hava skyldu at røkja og halda við líka. Vit mugu halda virðið á bygninginum, argumenterar borgarstjórin.

Tórshavnar Kommuna keypti saltsølubygningin frá einum trotabúgví fyri 1,5 millión krónur, afturi í 1994. Í frágreiðingini til Kommunala Eftirlitið skrifar kommunan, at "kommunala endamálið við umvælingini er fyrst og fremst at kommunan viðlíkaheldur ein bygning, sum annars vildi farið fyri skeyti við tí virðismissi fyri kommunukassan, sum hetta hevði havt við sær."

Heðin Mortensen togar eina kanin úr hattinum, tá

hann skal verja hesa orðing:

– Tá hevði bygningurin eitt marknaðarvirði á 30-40 milliónir krónur. Tað er upphæddin, sum bygningurin stóð til sølu fyri, beint áðrenn felagið sum átti hann fór á húsagang. Tað var reella virðið á bygninginum.

Men kommunan keypti bygningin fyri 1,5 millión. Tað er væl upphæddin, sum skal setast upp í móti íløguni á smáar 100 milliónir, sum nú verður brúktar fyri at verja móti virðismissi fyri kommunukassan?

– Reella virðið á bygninginum tá var 30-40 milliónir. Men so fór hann á tvang...

Hví brúkar tú eitt marknaðarvirði á 30-40 milliónir sum argument, tá kommunan sum nevnt keypti bygningin fyri 1,5 millión?

– Tað metti man seg at kunna selja bygningin fyri tá.

Hevur kommunan gjørt nakra roynd at selja bygningin?

– Nei. Fyri tað fyrsta vilja vit ikki selja undirlendið við havnaðkið. Og fyri tað næsta vilja vit skapa nakað í økinum niðri við havnina.

Avleiðingin av tí støðuni er, at Tórshavnar Kommuna higartil hevur samtykt at brúka 94 milliónir krónur til at umvæla saltsilbygningin, sum nú ber navnið Sjóvinnuhúsið.

Karmarnir

Á sumri í fjør gjørdi fyrirtøkan Selmar Nielsen Arkitektar eitt sonevnt skipanaruppskot, sum lýsir út í æsir, hvat Sjóvinnuhúsið kann ella skal brúkast til. Í uppskotinum sigur arkitektavirkið seg vera kunnað um, at triggir móguligir leigarar eru til húsið. Talan er um matstovuvirksemi, eitt størri reiðari og ein størri kt-fyrirøkka við umleið 70 arbeiðsplássum.

Heðin Mortensen skúgvar til viks spurningin, hví tað er ein kommunal uppgáva at smíða høli til hesar privatufyrirøkur:

– Nei nei, hatta eru bara uppskot og móguleikar. Kommunan skapar teir stóru

karmarnar, og fyrirøkurnar í húsinum koma sjálvar at innrætta seg.

Sambært borgarstjóranum er tað ein yvirskipað uppgáva at stimbra og menna vinnulívið í býnum.

– Tað er ein uppgáva hjá einari og hvørjari kommunu. Alt annað er ein misskiljing, argumenterar Heðin Mortensen við sannføring í røddini.

Hóast skipanaruppskotið um Sjóvinnuhúsið vísir snøggar skrivstovur í opnum landslagi, so dæmar borgarstjóranum ikki heitið skrivstovubygningur:

– Tú skal ikki rópa hetta fyri ein skrivstovubygning. Tórshavnar Havn kemur at húsast her, her verður goymsla og so framvegis. Og so hava vit ein yvirsotskapasitet, sum verður leigaður út, sigur Heðin Mortensen.

Borgarstjórin tvíheldur um, at her er talan um at skapa karmar. Einkin annað.

Hetta hóast advokaturin Bjørn á Heygum vísir til grein-50 í kommunustýrlógini, sum definerar vinnuliga virksemið hjá eini kommunu.

Grein-50 sigur, at ein kommuna kann einans taka lut í vinnuligum virksemi, um so er at virksemið tænar einum almannagagnligum endamáli og ikki hevur vinning fyri eyga. Viðari sigur stk.2 í somu grein, at kommunan kann seta almenn tiltøk í verk, um so er, at hetta er til frama fyri vinnulívið á staðnum, men stuðul til einstaklingar ella einstakt virksemi má ikki latastuttan so, at serligar orsökir eru.

Borgarstjórin hevur eina aðra og væl breiðari fatan av hugtakinum "almannagagnligt endamál."

– Vit skapa karmar og harvið móguleikan fyri at skapa arbeiðspláss. So jú, eftir mín-um tykki er her talan um almannagagnligt endamál, sigur Heðin Mortensen og viðkar hugtakið enn meira:

– Alt okkara virksemi er almannagagnligt. Kommunan skal hava ambítiónir og

visjónir. Vit skulu alla tíðina skapa bestu karmarnar.

100 mió

Í frágreiðingini til Kommunala Eftirlitið sigur Tórshavnar Kommuna, at tað er trupult at siga, hvussu stóran part av nýumvælda bygninginum Tórshavnar Havn hevur brúk fyri, hvussu nógv kann leigast út, og hvussu nógv tá avtornar fer at vera leigað út.

Sambært borgarstjóranum er hetta ikki móguligt at siga neyvt frammanundan. Heldur ikki, hóast talan er um eina íløgu á higartil 94 milliónir krónur.

– Nei, tú mást taka nakrar kjansir viðhvørt. Bygningurin stendur har, vit innrætta hann, og so fáa vit at síggja, hvat pláss verður til annað virksemi. Vit hava ongar fyrirøkur inni har í dag, sigur Heðin Mortensen.

Sambært borgarstjóranum er framvegis einki avgjørt, hvussu nógv verður leigað út.

– Nei, tað kann væl vera, at kommunan sjálv kemur at brúka stóran part av bygninginum, sigur Heðin Mortensen og togar enn eina kanin upp úr hattinum:

– Býráðið hevur gjørt av, at nýskapanarhúsið Hugskotið flytur inn í Sjóvinnuhúsið, so skjótt tað er liðugt innrættað. Har kemur Hugskotið at húsast í framtíðini, endurtekur Heðin Mortensen.

Hugskotið húsast í dag í nýumvældum hølum í Niels Winthers Gøtu 5. Ein bygningur, sum ætlanin upprunaliga var at selja, áðrenn Hugskotið flutti inn, men sum nú er um at vera vera ov lítil.

Sambært áður nevnda skipanaruppskoti metir Tórshavnar Havn tað vera sannlíkt, at ein størri kt-fyrirøkka verður framtíðar leigari í bygninginum. Talan er sum nevnt um eini 70 arbeiðspláss, umframt stórt lagur. Tí hava arkitektarnir hjá SNA teknað hesa fyrirøkuna inn á aðru og triðju hædd í nýggja Sjóvinnuhúsinum.

Hóast tað sambært

borgarstjóranum er ógreitt, hvussu nógv tá avtornað verður leigað út, so er tó greitt, at privat virksemi eisini kemur at vera í nýumvælda Sjóvinnuhúsinum. Men heldur ikki tað at leiga út nýinnrættaðar fermetrar kemur altíð undir vinnuligt virksemi, sambært borgarstjóranum.

– Nei, tað vil eg ikki kalla tað. Vit mugu sjálvandi hava pengarnar innaftur, vit mugu hava inntøkur, og tað fáa vit partvís við at leiga út yvirsotskapasitet til privatar fyrirøkur, sigur Heðin Mortensen og endurtekur fleiri ferðir, at leigan tá verður ásett eftir marknaðarprisi.

Fjarur vinningur

Sambært borgarstjóranum er eingin roynd gjørd at selja gamla saltsølubygningin. Tað er av prinsipiellum orsøkum, tí við eini sølu fylgir matrikulin við, og hann vil kommunan ikki lata frá sær á havnaðki.

Hinvegin er einki til hindurs fyri, at ein privat fyrirøkka byggir ein nýggjan bygning á sama øki eftir leistinum, sum vanliga verður nýttur á havnaðki, nevnliga at bygt verður á leigugrund. Heldur ikki tann móguleikin er kannaður.

– Nei, vit hava ikki kannað, um nakar privatur hevur áhuga í at byggja á økinum. Tí veit eg ikki, um nakar slíkur áhugi finst, ásannar Heðin Mortensen, áðrenn hann aftur tekur stýringina: – Men tað hevði sjálvandi havt avmarkingar og treytir við sær. Kommunan er til dømis ikki áhugað í at her komu íbúðir. Vestara vág skal vera eitt vinnuðki.

Er tað ikki djarvt av kommununi sjálv at fara undir eina íløgu á 94 milliónir,uttan so mikið sum at kanna, hvørt nakar privatur hevur áhuga í at gera íløgur í økinum?

– Eg rokni ikki við at nakar privatur fer at byggja nakað har,uttan útlitini til at tjena nógv pengar. Vit hava eitt annað endamál,

nevnliga at skapa nakað sum er almannagagnligt.

Er tað ikki eisini at skapa nakað, um ein privat fyrirøkka fer undir vinnuvirksemi á Vestaru vág og tjenar nógv pengar?

– Tað kanst tú sjálvandi siga. Men ta fyrirøkuna hava vit ikki í løtuni.

Men tit hava heldur onga roynd gjørt at lokka nakran privatan at gera íløgu á Vestaru vág?

– Nei, tað er rætt.

Borgarstjórin kvettir av. Hevur ikki hug at tosa um ein móguleika, sum ikki er aktuellur í dag.

Hinvegin hevur hann hug at tosa um visjónir. Um at tora.

– Tað er rætt, at vit hava ikki hugsað í krónum og oyrum, hvat Sjóvinnuhúsið fer at kasta av sær til býin. Okkara endamál er at skapa góð-